

1. Кратка справка за Европейския омбудсман¹²

Кой е той?

Институцията на Европейския омбудсман е създадена чрез Договора от Маастрихт през 1992 г. Първият Европейски омбудсман е избран от Европейския парламент през 1995 г. Професор П. Никифорос Диамандурос, бивш омбудсман на Гърция, заема поста от 1 април 2003 г.

В какво се състои неговата работа?

Европейският омбудсман разследва и докладва случаи на лоша администрация в институциите и органите на Европейската общност, като например в Европейската комисия, в Съвета на Европейския съюз и в Европейския парламент. Единствено Европейският съд и Съдът от първа инстанция при изпълнение на своите юридически функции не попадат под юрисдикцията на омбудсмана. Обикновено омбудсманът провежда разследване на основата на постъпили жалби, но също така може да започне разследване по собствена инициатива.

Кой може да го сезира?

Всеки гражданин на Съюза или всяко физическо или юридическо лице с постоянно местопребиваване или с регистриран офис в държава членка на ЕС може да внесе жалба до омбудсмана с писмо, чрез факс или с електронна поща.

Какви са неговите правомощия?

Омбудсманът има широки права за провеждане на разследване. Институциите и органите на Общността са задължени да го снабдяват с информацията, която той изисква, и да му дават достъп до материалите, свързани с разследването. Държавите членки също така следва да го снабдяват с информация, която би могла да помогне за изясняване на случаи на лоша администрация от страна на институциите и органите на Общността.

Какъв резултат може да се очаква?

Ако случаят не е разрешен задоволително в хода на разследването, омбудсманът може да се опита да намери добронамерено решение, което да коригира случая на лоша администрация и да бъде задоволително за жалбоподателя. Ако опитът за помирение се провали, омбудсманът може да направи предложения за решаване на случая. Ако съответната институция не приеме неговите препоръки, омбудсманът може да изготви специален доклад по въпроса до Европейския парламент.

¹² Справката е подготвена и предоставена на български език от службата на Европейския омбудсман.

Видове допустими жалби

Голяма част от жалбите, внесени при Европейския омбудсман, касаят административни закъснения, липса на прозрачност или отказ за даване на достъп до информация. Някои касаят трудовите отношения между институциите и техните служители, попълването на личния състав, както и провеждането на конкурси. Други жалби са свързани с договорните отношения между институциите и частни фирми, например в случаите на внезапно прекратяване на договор.

Информирание на обществеността

Бюрото на омбудсмана предоставя на разположение брошура озаглавена *“The European Ombudsman – Could he help you?”* (*“Как може да Ви помогне Европейският омбудсман”*), в която се съдържа формуляр за подаване на жалба. Всяка година омбудсманът представя пред Европейския парламент своя годишен доклад, който се превежда на всички официални езици на Съюза. Омбудсманът притежава също така Интернет страница, която предоставя детайлирана и актуализирана информация за неговата дейност. Освен това омбудсманът предприема официални посещения във всички страни членки, където има възможност да представи работата си пряко пред гражданите.

Примери за случаи, намерили решение след намеса на Европейския омбудсман

Договорни проблеми

Подизпълнител получава заплащане след като омбудсманът предлага гъвкав подход

Подизпълнител е внесъл жалба пред омбудсмана с оплакването, че е пострадал несправедливо поради клауза в договор с Европейската комисия. Клаузата предвижда да не се заплащат услугите на главния изпълнител, докато той не представи фактурите на всички свои подизпълнители. Тъй като не всички подизпълнители са представили своите фактури навреме, Комисията е задържала плащането. След предложение на омбудсмана, Комисията е поискала от главния изпълнител да внесе фактурите, получени до момента, за да могат да бъдат заплатени услугите на онези подизпълнители, които са спазили предвидения срок.

Недостатъчна прозрачност

След намеса на омбудсмана Съветът дава достъп на “Statewatch” до искани от тях документи

Групата за наблюдение спазването на гражданските свободи в ЕС “Statewatch”, базирана във Великобритания, е внесла жалба пред омбудсмана след отказ на Съвета да ѝ даде достъп до дневния ред на “Senior Level Group” и на “EU-US Task Force”. Съветът твърди, че документите “не се съхранявали от Съвета”, а от неговия генерален секретариат – институция, “различна” от

Съвета. Омбудсманът отхвърли този аргумент, подчертавайки, колко е важно да се гарантира възможно най-широк достъп на европейските граждани до информация, както и необходимостта от спазване на правилата, регулиращи достъпа до документи. Съветът преразгледа първоначалното си решение и даде достъп на жалбоподателя до исканите документи.

Забавено плащане

Германска фирма получава плащане плюс лихви от 1995 г. след подаване на жалба до омбудсмана

Германска консултантска фирма е внесла жалба, че Комисията все още не ѝ е изплатила финалния дял от неин хонорар след закъснение от шест години. Фирмата е участвала в работите по необходимите програмни доклади и по финансовия отчет за 1994 г. Омбудсманът установи, че документите, отнасящи се до програмата, са се съхранявали в техническата служба на Комисията. Тази служба е била закрыта по-късно, а нейният архив – затворен от белгийското правосъдие. По този начин Комисията не е имала достъп до документите. В хода на разследването на омбудсмана Комисията получи копие от досието и изплати финалния дял от хонорара плюс лихвите от 1995 г. насам.

Нарушаване на правото на защита

След разследване на омбудсмана Комисията предприема действия за защита на нарушени права на граждани

Гръцки гражданин сезира Комисията в качеството ѝ на “гарант на Договора”, обвинявайки гръцките власти в нарушение на Закона за обществените поръчки на Общността при провеждане на конкурса за проект за строителство на метрото в гр. Солун. По-късно жалбоподателят поставя под въпрос начина, по който Комисията е разследвала и закрыла неговия случай. Омбудсманът установи, че Комисията е информирала погрешно жалбоподателя относно причините за закриване на разследването и че е закрыла случая без да даде на жалбоподателя реалистична възможност да представи допълнителни доказателства. Той разкритикува Комисията за начина на разглеждане на жалбата и предложи да се изготвят правила за регулиране на отношенията на Комисията с граждани, когато тя действа в качеството си на “гарант на Договора”. На 20 март 2002 г. Комисията изпрати съобщение по този проблем до омбудсмана и до Европейския парламент.

Как се влиза в контакт с омбудсмана

- с писмо
The European Ombudsman
1, av. du Président Robert Schuman
B.P. 403
F - 67001 Strasbourg Cedex
France

- по телефона
+ 33 (0) 3 88 17 23 13
- по факс
+ 33 (0) 3 88 17 90 62
- с електронна поща
euro-ombudsman@europarl.eu.int
- Интернет страница
<http://www.euro-ombudsman.eu.int>